

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/วิ ๑๖ ๓๖๓

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการเชื่อมโยงและการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ และการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน
โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐	จำนวน ๑ ชุด
	๒. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน	จำนวน ๑ ชุด
	๓. ปฏิทินและแนวทางการบูรณาการแผนพัฒนาหมู่บ้าน	จำนวน ๑ ชุด
	๔. รายงานผลการดำเนินการฯ สำหรับจังหวัดและอำเภอ	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบโดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) อีกทั้งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.

กรมการปกครองขอเรียนว่า เพื่อขับเคลื่อนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและการบูรณาการแผนในระดับพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ ขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. ชี้แจงแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.) ให้แก่ส่วนราชการในระดับจังหวัด/อำเภอได้รับทราบ ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่จัดทำโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. แจ้งอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้อำเภอสร้างความเข้าใจให้หัวหน้าส่วนราชการ ชุดปฏิบัติการประจำตำบล มีความรู้ความเข้าใจในแก่นของ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน” ที่มุ่งหวังให้ประชาชนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการจัดเก็บข้อมูลของตนเอง ด้วยตนเอง นำมาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้ศักยภาพและทุนของหมู่บ้านก่อนในเบื้องต้น หากเกินขีดความสามารถ จึงขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานจากทุกภาคส่วน

๒.๒ ให้อำเภอชักชวนทำความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้แผนพัฒนาหมู่บ้านเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อให้เกิดความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในทุกระดับต่อไป

/ ๒.๓ ให้อำเภอ ...

๒.๓ ให้อำเภอแจ้งหมู่บ้านจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านเพื่อรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านส่งให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาบรรจุปัญหาความต้องการในระดับพื้นที่สำหรับนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป โดยให้หมู่บ้านแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ห้วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ของทุกปี

ระยะที่ ๒ ห้วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ของทุกปี

รายละเอียดปรากฏตามที่ส่งมาด้วย ๒. และ ๓. และขอให้อำเภอรายงานผลการดำเนินการตามแบบรายงานฯ ให้จังหวัดทราบ ครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ของทุกปี และครั้งที่ ๒ ภายในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ของทุกปี และให้จังหวัดรายงานให้กรมการปกครองทราบ ครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ของทุกปี และครั้งที่ ๒ ภายในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ของทุกปี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔.

๒.๔ ให้อำเภอแจ้งหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ที่สามารถนำปัญหาความต้องการของหมู่บ้านจากแผนพัฒนาหมู่บ้านที่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดำเนินการ นำไปเป็นข้อมูลใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการตามภารกิจของหน่วยงานต่อไป

อนึ่ง ขอให้จังหวัด/อำเภอ ให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรหลักในการทำหน้าที่บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ชัย แต่งชื่อ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๒-๕๐๕, ๕๕๔

แนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกระบบการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกระบบการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ

๑) ให้อาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนซึ่งเรียกเป็นชื่ออื่นใด ที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะมีความหมายหรือระเบียบรองรับการจัดตั้งหรือไม่ก็ตามให้ถือว่าเป็นอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใดตามกฎหมาย ระเบียบดังกล่าวรวมเป็นคณะทำงานหรืออนุกรรมการในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

๒) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่จัดทำโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณากำหนดแผนงานโครงการกิจกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม

๔) ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามหลักเกณฑ์ที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๕) ให้กระทรวงมหาดไทยแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมการ หมู่บ้าน (กม.) เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการและบูรณาการนโยบาย งบประมาณ การวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน สร้างการมีส่วนร่วมการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖) ให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ทำหน้าที่บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้มีประสิทธิภาพ และกำหนดหลักสูตรกลางเพื่อใช้ฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาหมู่บ้านได้ด้วยตนเอง โดยมอบหมายให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงกลาโหมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยดำเนินการฝึกอบรม

๗) ให้กระทรวงมหาดไทยแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เปิดบัญชีของหมู่บ้านที่สามารถรองรับงบประมาณ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ๆ ในกรณีที่มอบภารกิจให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน แนวทางที่หน่วยสนับสนุนงบประมาณกำหนด

๘) ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดแนวทาง การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

๑. กลไก/กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

“หมู่บ้าน” ถือเป็นโครงสร้างการปกครองในระดับพื้นฐานที่เล็กที่สุดของประเทศที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศแทบทุกมิติ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ “หมู่บ้าน” จะต้องมีความสามารถกำหนดทิศทางการก้าวหน้าเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาที่มีความสมบูรณ์และครอบคลุมทุกมิติภายใต้หลักการพึ่งตนเองก่อนพึ่งหน่วยงานภายนอก และศักยภาพ ข้อมูล ข้อเท็จจริงของหมู่บ้านโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ได้มีกฎหมายที่ได้กำหนดกลไกและแนวทางการเชื่อมโยงแผนพัฒนาหมู่บ้าน ไว้ดังนี้

๑.๑ พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ความในมาตรา ๒๘ ตรี กำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้าน เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินการในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้าน โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ซึ่งได้กำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่จัดทำโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. วิธีการ/กระบวนการ

การบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ได้กำหนดขั้นตอนไว้ ๘ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดเก็บข้อมูล คร่าว ๆ ข้อมูลหมู่บ้าน

เพื่อให้รู้ถึงสถานะของหมู่บ้านจำเป็นต้องมีการจัดเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านอยากรู้และจำเป็นต่อการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยแบ่งออกเป็นข้อมูลคร่าว ๆ และข้อมูลหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ ๒ การเตรียมการประชุมหมู่บ้าน

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว กม. มีหน้าที่สรุป รวบรวม และวิเคราะห์ในเบื้องต้นก่อนจัดร่างแผนพัฒนาหมู่บ้านนำเสนอในที่ประชุมหมู่บ้าน ในขั้นตอนการเตรียมการประชุมหมู่บ้าน กม. มีหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดเวทีการประชุม รูปแบบ การจัดการประชุม และระเบียบวาระ ลำดับการนำเสนอ

๒.๒ แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำแผนงาน/โครงการร่วมบูรณาการ

๒.๓ แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้/สนับสนุนการจัดการประชุมและกระบวนการจัดทำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ร่วมกับหมู่บ้าน

๒.๔ แจ้งอำเภอ เพื่อบอหมยทีมตำบลร่วมเป็นพี่เลี้ยงในการประชุมประชาคมร่วมกับหมู่บ้าน

๒.๕ แจ้งผู้แทนครัวเรือนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อเข้าร่วมประชุม

๒.๖ คณะทำงานด้านจัดทำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” จัดทำร่าง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” เพื่อเตรียมเสนอต่อที่ประชุมฯ

ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมหมู่บ้าน

ในการประชุมหมู่บ้านเพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาหมู่บ้านตามที่ กม. จัดทำขึ้นและบูรณาการแผนกับแผนของส่วนราชการหรือแผนอื่น ๆ ที่มีในหมู่บ้าน โดย กม. มีบทบาทในการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุมหมู่บ้านไว้เป็นหลักฐานว่ามีตัวแทนครัวเรือนเข้าประชุมตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓.๒ ดำเนินการประชุมทบทวนปรับปรุง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” โดย กม. นำเสนอร่าง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา โดยที่ประชุมอาจมีมติเห็นชอบหรือมีการเพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น หรือตัดทอนส่วนที่ไม่จำเป็นออกตามมติที่ประชุม

๓.๓ จัดหมวดหมู่ข้อมูล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทั้งนี้ ทุกโครงการ กิจกรรมที่ระบุตามแผนฯ จะต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่แท้จริงที่ได้จากการจัดเก็บในขั้นตอนที่ ๑ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย และด้านการบริหารจัดการ โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมในทุก ๆ ด้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ที่ประชุมฯ ร่วมกันพิจารณาว่า

๑) โครงการ/กิจกรรมใด ที่หมู่บ้านสามารถดำเนินการได้เอง

๒) โครงการ/กิจกรรมใด ที่หมู่บ้านต้องร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

๓) โครงการ/กิจกรรมใด ที่หมู่บ้านมอบหมายให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการ เพราะเกินขีดความสามารถของหมู่บ้าน

ทั้งนี้ หากที่ประชุมฯ ยังไม่สามารถลงมติได้ เนื่องจากยังไม่ได้ข้อสรุปในเรื่องใด กม. ต้องจัดให้มีการประชุมฯ ใหม่ เพื่อร่วมกันพิจารณาจนได้ข้อยุติ

๓.๔ เมื่อพิจารณาจนได้ข้อยุติแล้ว กม. ต้องจัดทำบันทึกผลการประชุมฯ ไว้เป็นหลักฐาน

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

หลังจากประชุมหมู่บ้านตามขั้นตอนที่ ๓ และได้ข้อสรุปแล้ว คณะทำงานด้านจัดทำ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” จะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากการประชุมหมู่บ้านไปจัดทำ “ร่างแผนพัฒนาหมู่บ้าน” เป็นรูปเล่มเพื่อเสนอ ที่ประชุม กม. ให้ความเห็นชอบและรับรองเป็น “แผนพัฒนาหมู่บ้าน”

ขั้นตอนที่ ๕ การให้ความเห็นชอบและรับรองแผนพัฒนาหมู่บ้าน

เมื่อคณะทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านได้ปรับปรุงร่างแผนพัฒนาหมู่บ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เรียกประชุมหมู่บ้านเพื่อร่วมพิจารณาร่างแผนฯ อีกครั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบแผนฯ ทั้งนี้ การประชุมฯ ต้องมีตัวแทนครัวเรือน ๆ ละ ๑ คน เข้าร่วมประชุมฯ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดที่อาศัยอยู่จริงภายในหมู่บ้าน และถ้าที่ประชุมฯ เห็นชอบ ให้ผู้ใหญ่บ้านในฐานะประธาน กม. ลงนามรับรองและประกาศใช้เป็น “แผนพัฒนาหมู่บ้าน”

ขั้นตอนที่ ๖ การประสานและการใช้แผนพัฒนาหมู่บ้าน

คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านสำเนาเอกสารแผนพัฒนาหมู่บ้านฉบับสมบูรณ์ที่ผู้ใหญ่บ้านในฐานะประธาน กม. ลงนามรับรองแล้ว เพื่อ

๖.๑ จัดเก็บ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ไว้ใช้ประโยชน์ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน

๖.๒ จัดส่ง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖.๓ จัดส่ง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ให้คณะกรรมการระดับอำเภอ

๖.๔ จัดส่ง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๖.๕ จัดส่งให้องค์กรเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

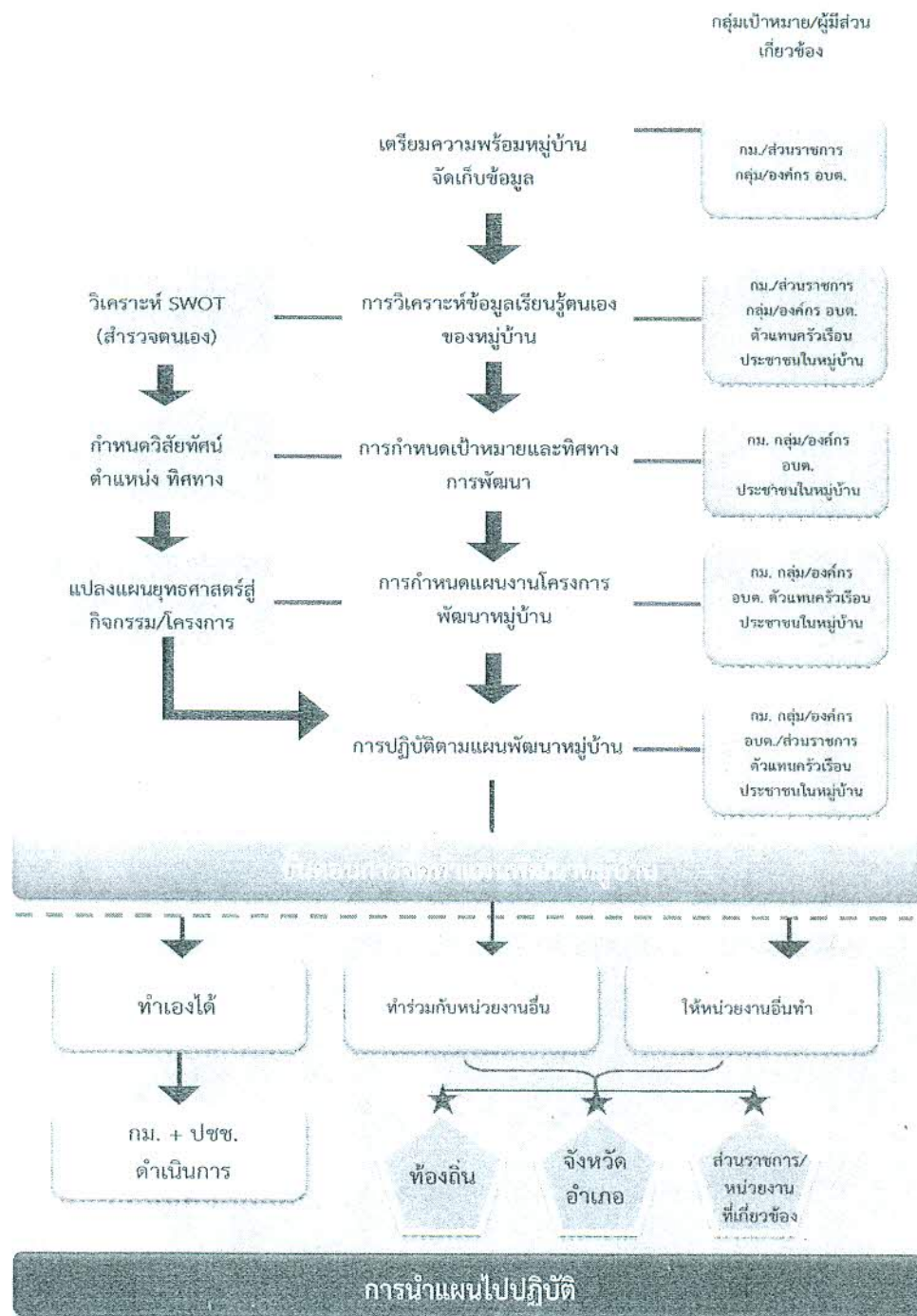
ขั้นตอนที่ ๗ การตรวจสอบและติดตามผล

คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน มีหน้าที่ตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตาม “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ให้มีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ผลกระทบ ติดตามเร่งรัดการดำเนินการ ระดมสรรพกำลังภายในหมู่บ้านเพื่อดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่หมู่บ้านมีศักยภาพสามารถดำเนินการได้ และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหมู่บ้านให้รับทราบอย่างแพร่หลาย

ขั้นตอนที่ ๘ การทบทวน ปรับปรุง แผนพัฒนาหมู่บ้าน

หมู่บ้านต้องทบทวนหรือปรับปรุง “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” ตามขั้นตอนที่ ๑-๖ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน” เป็นปัจจุบัน สามารถใช้เป็นแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้านภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. โครงสร้างแผนพัฒนาหมู่บ้าน

ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
กรมการปกครอง

ปฏิทินและแนวทางการบูรณาการแผนพัฒนาหมู่บ้าน

แผนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นข้อมูลแรกที่จะส่งต่อหรือเชื่อมโยงไปยังแผนระดับต่าง ๆ คือ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด เป็นต้น ดังนั้น ถึงแม้ว่าจะไม่มีการกำหนดระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านเหมือนเช่นแผนขององค์กรอื่น ๆ เป็นแผนฯ 1 ปี แผนฯ 3 ปี ไว้อย่างชัดเจน แต่เพื่อให้แผนพัฒนาหมู่บ้านสามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับหัวเวลาของการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จึงได้กำหนดปฏิทินการดำเนินการไว้ ดังนี้

เดือน (ระยะเวลา)	รายละเอียด
1. ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม	1. คณะกรรมการหมู่บ้าน จะต้องวางแผนการในการเตรียมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาลตำบล) ชุดปฏิบัติการประจำตำบล พัฒนาการ ภาคประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมหมู่บ้าน เพื่อร่วมกันกำหนดรูปแบบ แนวทางและช่วงเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ประมวลสรุปผลข้อมูล และการจัดการประชุมหมู่บ้านเพื่อลดความซ้ำซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพและลดภาระของประชาชน 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดการประชุม พร้อมทั้งเข้าร่วมรับฟังปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน 3. ชุดปฏิบัติการประจำตำบลสนับสนุนองค์ความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการจะต้องเข้ามาสนับสนุนการเป็นวิทยากรกระบวนการและการให้ความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แก่ กม. ด้วย 4. ประชาชนในหมู่บ้าน ต้องให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ตั้งแต่การจัดเก็บข้อมูล ร่วมกันคิด วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข 5. การประเมินศักยภาพของหมู่บ้าน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน เช่น ข้อมูล กชช.2 ค. ข้อมูล จปฐ. การระบุปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน การกำหนดทิศทางการพัฒนาของหมู่บ้าน การกำหนดแผนงานหรือโครงการ กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน
2. ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์	1. คณะกรรมการหมู่บ้าน จัดการประชุมเพื่อนำผลจากกระบวนการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน หรือจากการประชุมฯ ของหมู่บ้านที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 (การประชุมหมู่บ้าน) มาพิจารณาถ้อยแถลง และปรับหรือจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจัดแยกประเภทปัญหาที่ต้องการแก้ไข ดังนี้ - โครงการที่หมู่บ้านดำเนินการเอง - โครงการที่หมู่บ้านร่วมกับหน่วยงานอื่นดำเนินการ - โครงการที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ

เดือน (ระยะเวลา)	รายละเอียด
	2. คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านจัดทำรูปแบบแผนพัฒนาหมู่บ้านฉบับสมบูรณ์เสนอประธาน กม. รับรอง พร้อมทั้งประกาศใช้แผนฯ ให้ประชาชนใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านต่อไป 3. คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านนำแผนพัฒนาหมู่บ้านมาทำการทบทวนใหม่ในทุกปี โดยให้นำข้อมูลการดำเนินการหมู่บ้านที่สามารถดำเนินการได้ตามแผนในปีก่อนหน้ามาทบทวน/ปรับปรุงด้วย
3. เดือนมีนาคม – เมษายน	คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จัดส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานการเชื่อมโยงและบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ ดังนี้ 1. จัดส่งให้องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลตำบลเพื่อเป็นข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. จัดส่งให้องค์กรประสานงานชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อนำไปจัดทำแผนระดับตำบล 3. จัดส่งให้อำเภอเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ 4. จัดส่งให้หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนของหน่วยงานนั้น ๆ ต่อไป
4. เดือนพฤษภาคม – กันยายน	คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ร่วมกับประชาชนในหมู่บ้านดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้เอง และหรือโครงการ/กิจกรรมที่ร่วมกับหน่วยงานภายนอกร่วมดำเนินการ และหรือโครงการ/กิจกรรม ที่หน่วยงานดำเนินการให้หมู่บ้าน แล้วเก็บรวบรวมผลการดำเนินการไว้เป็นข้อมูลผลงานของ กม. ผลงานของหมู่บ้าน และให้นำข้อมูลดังกล่าวใช้ในการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านในปีต่อไป
5. เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม	คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ติดตามผลการประสานเชื่อมโยงแผนฯ กับหน่วยงาน/องค์กร ที่ได้จัดส่งแผนฯ ให้อำเภอ ได้รับการตอบสนองหรือไม่อย่างไร รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานภายนอกเข้ามาดำเนินการในหมู่บ้านว่าเป็นอย่างไร สามารถตอบสนองปัญหาของหมู่บ้านได้หรือไม่ หรือสมควรแก้ไข เพิ่มเติม หรือปรับปรุงอย่างไร
6. เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม	คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) รวบรวมผลการดำเนินการที่สามารถดำเนินการได้แล้วเก็บไว้เป็นข้อมูลผลงานของ กม. ผลงานของหมู่บ้าน และให้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดประชุมประชาคมเพื่อทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านสำหรับให้นำเสนอในปีต่อไป

หมายเหตุ การจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ห้วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม

ระยะที่ 2 ห้วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม

ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

สำหรับจังหวัด

แบบรายงานการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน (ทบทวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

จังหวัด

[illegible]

ลงชื่อ ผู้รายงาน

ตำแหน่ง

ลงวันที่

แบบรายงานการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน (ทบทวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

จังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน		หมู่บ้านดำเนินการ		หมู่บ้านเสนอแผนพัฒนาหมู่บ้าน (ปัญหาความต้องการ) เพื่อเชื่อมโยงในระดับพื้นที่			หมายเหตุ
			หมู่บ้าน กม.	หมู่บ้าน อปท.	ดำเนินการแล้ว (จำนวนหมู่บ้าน)	ยังไม่ดำเนินการ (จำนวนหมู่บ้าน)	อำเภอ (จำนวนโครงการ)	อปท. (จำนวนโครงการ)	อื่นๆ (ระบุ) (จำนวนโครงการ)	
๑	ตำบล									
๒	ตำบล									
๓	ตำบล									
	ฯลฯ									
รวมทั้งสิ้น										

ลงชื่อผู้รายงาน

ตำแหน่ง

ลงวันที่

ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน สืบเนื่องจากหลายหน่วยงานได้มีการเข้าไปส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้านจัดทำแผนชุมชน/หมู่บ้าน เช่น กรมการพัฒนาชุมชน (พช.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล/อบจ.) ในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) เครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง 4 ภาค เป็นต้น ซึ่งในบางหมู่บ้านอาจจะมีหน่วยงานลงไปสนับสนุนให้จัดทำแผนชุมชนมากกว่า 1 หน่วยงานแล้วก็จะทำให้หมู่บ้านนั้นมีแผนฯ มากกว่า 1 แผน ซึ่งแผนดังกล่าวอาจจะยังไม่ครอบคลุมทุกด้านและไม่มีการประสานและเชื่อมโยงเข้ากับแผนฯ อื่น ๆ จึงส่งผลทำให้ปัญหาบางปัญหาของหมู่บ้านยังไม่ได้รับการแก้ไข ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนฯ

2. หน่วยงานที่ลงไปสนับสนุนในการจัดทำแผนให้แก่หมู่บ้านนั้น ได้กำหนดรูปแบบและตัวชี้วัดในการจัดทำแผนของแต่ละหน่วยงาน ทำให้หมู่บ้านมองเห็นว่าการทำแผนฯ เป็นของส่วนราชการจึงไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผน

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนพัฒนาหมู่บ้านที่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จัดทำขึ้นไม่สมบูรณ์แบบที่หน่วยงานสามารถนำไปใช้ได้จริง

4. พี่เลี้ยงซึ่งหมายความถึงปลัดอำเภอที่เป็นชุดปฏิบัติการประจำตำบลที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาจะต้องรับผิดชอบงานหลากหลาย ขาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ส่งผลถึงขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนฯ อย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถเป็นที่เลี้ยงในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

5. หมู่บ้านไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้หมู่บ้านสำหรับใช้เป็นงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านไม่กระตือรือร้นหรือให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถใช้ได้อย่างจริงจัง

6. การบูรณาการแผนพัฒนาหมู่บ้านและประสานแผนฯ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่มักจะไม่ได้รับการตอบสนองจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแต่ละหน่วยงานมักจะดำเนินโครงการที่อยู่ในภารกิจของแต่ละหน่วยงานมากกว่าจะนำโครงการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านไปดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนอย่างแท้จริง

7. การประสานเชื่อมโยงแผนไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน ทำให้หน่วยงานราชการในระดับพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งในระเบียบในการจัดทำแผนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้เพียงนำข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านมาใช้ประกอบการพิจารณาเท่านั้น

8. ขาดการบูรณาการการทำงานในทุกระดับ ที่ผ่านมามีแต่ละหน่วยงานเน้นในเรื่องของ Function มากกว่า area

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๔๔๔๐

เลขที่รับ ๖๓๖

วันที่ 15 มี.ค. 2560

เวลา.....

1๐ มี.ค. 2๕60

17.2๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๓๓๒๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขอให้กระทรวงมหาดไทย ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เสนอขอถอนข้อเสนองานของกระทรวงมหาดไทยในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐.๓/๒๓๓๒๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ หน้าที่ ๓ ข้อ ๔.๒.๑ (๒) ที่ว่า “ห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใด ในพื้นที่ซึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว หากมีการปฏิบัติงานที่จะต้องดำเนินการในหมู่บ้านให้มอบหมายให้ คณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการแทนหรือร่วมดำเนินการ” ออกไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอ

๒. เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการให้ถูกต้อง เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปพิจารณาประกอบการดำเนินการต่อไปด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเรียบร้อยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

อ.หิ.ค. (นางณัฐฎา อ่อนดิลก)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ มท 0102/ 1343

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

(นายสมคิด เลิศไพฑูริย์)

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๒ (นิสา), ๔๔๒ (กัลยา)
โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

13 มี.ค. 2560 ๑๐๕๑3๐
จบท... สิริวรณ ๑๐ มี.ค. ๖๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. คำชี้แจงเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ขอเสนอเรื่อง การจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครในหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ การจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีว่า พลเอก สกล ชื่นตระกูล ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อรับทราบข้อเสนอการจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครเพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางพระราชรัฐเพื่อให้ชุมชนระดับหมู่บ้านมีความสัมพันธ์ที่ดี และมีความรักความสามัคคีเป็นพลังให้กับประเทศชาติ และนายกรัฐมนตรีได้รับทราบข้อเสนอและมีบัญชาให้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อกรุณาพิจารณา

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์พระราชรัฐแทนประชานิยมโดยยุทธศาสตร์พระราชรัฐของรัฐบาลนี้จะเป็นความร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สร้างพลังในการทำความดีเพื่อชาติไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือข้าราชการแต่เพื่อประชาชนทุกคนคำนึงถึงคุณค่าไม่ใช่นโยบายหาเสียงแต่ถือว่าเป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างรัฐกับประชาชนที่ร่วมมือกันแก้ปัญหา รวมถึงแก้ไขข้อผิดพลาดที่ผ่านมาในอดีต ดังนั้น แนวทางในการสร้างความสามัคคี รวมพลังของทุกคนในสังคมไทยโดยไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกและหน้าที่ที่ประชาชนทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการปกป้องแผ่นดินจากภัยอันตรายทั้งปวงและร่วมกันพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงและยั่งยืน

จากนโยบายข้างต้นกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างและหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้สามารถดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมภายใต้แนวทางพระราชรัฐ และเห็นสมควรให้แก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สามารถจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครในหมู่บ้านเพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการการทำงานตามนโยบายพระราชรัฐ มีกองทุนของหมู่บ้านที่สามารถรองรับการอุดหนุน/สนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรให้แก่หมู่บ้านเพื่อดำเนินการตามภารกิจเร่งด่วนที่สำคัญต่าง ๆ ของรัฐบาลได้โดยตรง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การบริหารและพัฒนาหมู่บ้านที่ผ่านมาส่วนราชการทุกภาคส่วนให้ความสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน แต่เป็นไปในลักษณะการตั้งองค์กรของตนเองขึ้นมาทำงานตามภารกิจ (Function) ทำให้เกิดกลุ่มมวลชน/อาสาสมัครใหม่ ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมากเกิดความซ้ำซ้อนในโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ สิ้นเปลืองเวลา และงบประมาณ ขาดการประสานงานและขาดเอกภาพในการบริหารในระดับหมู่บ้าน ทั้ง ๆ ที่ในหมู่บ้านมีองค์กรที่กฎหมายรองรับอยู่แล้ว คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารและพัฒนาหมู่บ้านให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม จึงควรจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครในหมู่บ้านให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชาธิปไตยกำหนดให้มีองค์กรหลักองค์กรเดียวรับผิดชอบในหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ กม.

๒.๒ เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญต่าง ๆ ของรัฐบาล กระทรวง และกรม จากรัฐสู่ประชาชนในพื้นที่

๒.๓ เพื่อให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เข้ามามีบทบาทและทำงานร่วมกันในรูปแบบประชารัฐ

๒.๔ เพื่อให้ประชาชน ผู้นำหมู่บ้าน และกลไกระดับต่าง ๆ มีศักยภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ด้วยการเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากปัจจุบันอยู่ในห้วงการดำเนินการตาม Road Map ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในระยะที่ ๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับผ่านประชามติ) ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนกว่าร้อยละ ๖๑ และรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ตามวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปและพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นควรเร่งสร้างฐานรากที่สำคัญของประเทศ คือ “หมู่บ้าน” ที่เป็นจุดที่เล็กที่สุดแต่สำคัญที่สุดให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีเอกภาพและเข้มแข็ง โดยการสลายมวลชน/อาสาสมัครที่กระทรวง ทบวง กรม ภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานอื่นใดจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านให้แล้วเสร็จก่อนเข้าสู่ Road Map ระยะที่ ๓ เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายใด กลุ่มใดใช้เป็นเครื่องมือหรือสร้างคะแนนนิยมหรือปลุกระดมสร้างความเกลียดชังระหว่างคนไทย จนเกิดความขัดแย้งแตกแยกแบ่งฝักแบ่งฝ่าย หักล้างถ่วงถ่วงระดับครัวเรือนดังเช่นในอดีต โดยกำหนดให้อาสาสมัคร/มวลชนเหล่านั้นร่วมเป็นกลไกหลักของหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการหมู่บ้านประชารัฐและมอบหมายให้เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการนโยบาย งบประมาณ การวางแผน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านให้เกิดเอกภาพและเข้มแข็งเสมือนเป็น “คณะรัฐมนตรี” ของหมู่บ้าน รวมทั้งมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงกลาโหมและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๔. สำคัญ มีดังนี้

๔.๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐพิจารณามอบภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง และภารกิจที่ต้องดำเนินการในหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการสร้างฐานราก การพัฒนาประเทศในระดับหมู่บ้านรวม ๘ ข้อ แต่ในห้วงที่ผ่านมามีมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมิได้ถูกนำมาสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ส่วนราชการต่าง ๆ ยังคงจัดตั้งมวลชน และอาสาสมัครต่าง ๆ ขึ้นมารับผิดชอบงานตามภารกิจ (Function) ของตนเองในหมู่บ้านโดยไม่ใช้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นกลไกขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าวทำให้ประชาชนเกิดความสับสน เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองทั้งเวลาและงบประมาณแผ่นดิน

/๔.๒ เพื่อให้การ...

๔.๒ เพื่อให้การจัดระเบียบมวลชน/อาสาสมัครในหมู่บ้านให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ รวมทั้งเพื่อให้การบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เกิดเอกภาพต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านอย่างแท้จริงและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงควรเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๔.๒.๑ ในระยะเร่งด่วน

๑) เสนอคณะรัฐมนตรีให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้เกิดรูปธรรมตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

๒) เสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติเห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ดังนี้

(๑) ให้อาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนซึ่งเรียกเป็นชื่ออื่นใดที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะมิถุนายนหรือระเบียบรองรับการจัดตั้งหรือไม่ก็ตามให้ถือว่าเป็นอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใดตามกฎหมาย ระเบียบดังกล่าวร่วมเป็นคณะทำงานหรืออนุกรรมการในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งอาสาสมัคร มวลชน เครือข่าย หรือมวลชนที่เรียกชื่ออื่นใดในพื้นที่ซึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ปฏิบัติหน้าที่ อยู่แล้ว หากมีการกิจที่จะต้องดำเนินการในหมู่บ้าน ให้มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดำเนินการแทนหรือร่วมดำเนินการ

(๓) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่จัดทำโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณากำหนดแผนงานโครงการกิจกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม

(๕) ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามหลักเกณฑ์ที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๖) ให้กระทรวงมหาดไทยแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการและบูรณาการนโยบาย งบประมาณ การวางแผน และจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน สร้างการมีส่วนร่วมการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๗) ให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ ทำหน้าที่บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้มีประสิทธิภาพ และกำหนดหลักสูตรกลางเพื่อใช้ฝึกอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาหมู่บ้านได้ด้วยตนเอง โดยมอบหมายให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงกลาโหมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยดำเนินการฝึกอบรม

(๘) ให้กระทรวงมหาดไทยแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เปิดบัญชีของหมู่บ้านที่สามารถรองรับงบประมาณ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ๆ ในกรณีที่มอบภารกิจให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน แนวทางที่หน่วยสนับสนุนงบประมาณกำหนด

(๙) ให้กระทรวง...

(๔) ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนด
แนวทาง การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

๔.๒.๒ ในระยะต่อไป

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมติ
คณะรัฐมนตรี

(๒) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน
นโยบายและยุทธศาสตร์ การฝึกอบรม การนิเทศและติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อสร้างความยั่งยืนและ
ความต่อเนื่อง รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตามที่คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์
กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๓) จัดการฝึกอบรมโดยการประสานความร่วมมือระหว่างกองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) จัดตั้งเครือข่ายคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค
และประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

๕. ความเห็นชอบของรองนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย
เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้าน
โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เห็นชอบแนวทางการจัดระเบียบการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)
เพื่อให้เกิดเอกภาพและบูรณาการตามแนวทางประชารัฐ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๔-๘๓๐๗-๑๔ ต่อ ๕๐๓-๕๐๖

พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่
พุทธศักราช ๒๔๕๗

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า เมื่อในรัชกาลแห่งสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ขึ้นเมื่อ พระพุทธศักราช ๒๔๔๐ และได้ใช้พระราชบัญญัตินั้นเป็นแบบแผนวิธีปกครองทั่วพระราชอาณาจักร อันอยู่ภายนอกจังหวัดกรุงเทพฯ มาจนบัดนี้ พระราชบัญญัติอื่น ๆ อันเนื่องด้วยวิธีปกครองราษฎร ซึ่งตั้งขึ้นภายหลังต่อมา ได้ยึดพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่นี้เป็นหลักอีกเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ นับว่าเป็นพระราชบัญญัติสำคัญในการปกครองพระราชอาณาจักรอย่างหนึ่ง

ตั้งแต่ได้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ในพระพุทธศักราช ๒๔๔๐ มา วิธีปกครองพระราชอาณาจักรได้จัดการเปลี่ยนแปลงดำเนินมาโดยลำดับหลายอย่าง ทรงพระราชดำริเห็นว่า ถึงเวลาอันสมควรที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ให้ตรงกับวิธีการปกครองที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ ของเดิม แห่งใดที่ยังใช้ได้ให้คงไว้ แห่งใดที่เก่าเกินกว่าวิธีปกครองทุกวันนี้ ก็แก้ไขให้ตรงกับเวลารวบรวมตราเป็นพระราชบัญญัติไว้ สืบไปดังนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยนามและการใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗”

มาตรา ๒^{*} พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศแล้วให้ใช้ทั่วทุกมณฑล เว้นแต่ในจังหวัดกรุงเทพฯ ชั้นใน และเมื่อใช้พระราชบัญญัตินี้แล้วให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เสีย ใช้พระราชบัญญัตินี้แทนสืบไป

มาตรา ๓ บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายแต่ก่อน บทใดข้อความขัดกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกกฎหมายบทนั้นตั้งแต่วันที่ได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ไป

^{*} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑/-/หน้า ๒๒๙/๑๗ กรกฎาคม ๒๔๕๗

(๖) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิดและกำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

(๗) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๒๘ ตรี^{๒๒} ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากผู้ซึ่งราษฎรในหมู่บ้านเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน

คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

ให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรใดจะมีสิทธิเป็นกรรมการหมู่บ้านตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

วิธีการเลือกและการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการปฏิบัติหน้าที่ การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาด ของคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้กระทรวงมหาดไทยจ่ายเป็นเงินอุดหนุนให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๘ จัตวา^{๒๓} ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบใช้อาวุธปืนของทางราชการได้

การเก็บรักษาและการใช้อาวุธปืนให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย

หมวดที่ ๔

^{๒๒} มาตรา ๒๘ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๓} มาตรา ๒๘ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐